

Yanık cildin sıcak bir cisim ile karşılaşması sonrası deri hücrelerinin ölmesi ile oluşan doku hasarlanmasına verilen addır. Sıcaklığın derecesi ve dokunun sıcak ile temas süresi yanık şiddetini belirler. Eğer çok sıcak bir cisim ile bir süre temas edilir ise cildin tam kat hasarlanması oluşabilir hatta cilt altı dokularda yanığa bağlı hasarlanmalar oluşabilir. (Şekil 1)

Yanıklar her zaman sıcak ile olmayabilir. Yanıklar bazen kimyasal maddeler yoluyla oluşabilir.

Yanık dereceleri

1. Derece yüzeysel= sadece ciltte büller olmadan kızarıklık vardır.
2. Derece kısmi kalınlıkta cilt hasarlanması görülür. Büller mevcuttur.
3. Derece tam kat cilt hasarlanması vardır. Cilt beyaz ve serttir
4. Derece daha derin dokular kiriş sinir eklem vb dokularında etkilendiği yanık tipidir.

Yanık oluşumu sonrası hemen elin sıcak materyalden uzaklaştırılması ve soğuk suyun altında temizlenmesi gerekir. Soğuk uygulama ilk başta yapılması gereken şeydir. Ama hiçbir zaman buzun direkt cilt ile temas etmemesi gerekmektedir. Mutlaka bez vb bir materyal ile sarıldıktan sonra cilt üzerine uygulanmalıdır. İlk gün ağrının giderilmesi ve cildin koruyucu tabakasının kaybolmasına bağlı sorunların giderilmeye çalışılması ana amaçtır. Bunun için yanık bölgeye bir tabaka oluşturacak şekilde mikrop önleyici merhemler(silverdin vb) bölgesel uyuşma sağlayan kremler(anestol vb) karıştırılarak uygulanır. İlk gün ağrı çok yoğun olabilir. Özellikle bölgesel uyuşma sağlayan merhemlerin etkisi geçtikçe karışım tekrar tekrar uygulanabilir. Yaralanma yüzeyi vücudun önemli kısmını kapsıyor ise hastanın hastanede takibi gerekir. Çünkü yanık ile birlikte hayatı tehdit edebilecek sıvı kayıpları ve enfeksiyon riski oluşabilir. Eğer yanık sadece elde ise genellikle pansuman takipleri yapılır.

1. Derece yanık soğuk uygulama sonrası ağrı azalmasını sağlayacak merhemler uygulanması ile kısa zamanda iyileşir
2. Derece yanıkta buna ek olarak oluşan büllerin içindeki sıvılar temizlenir. Daha sonra oluşabilecek cilt gerilmesini engellemek için atelleme yapılabilir. Cildin koruyucu tabakasının bozulduğu durumlarda mikrop önleyici merhemlerin ağrı azaltan merhemler ile karıştırılıp pansuman yapılarak takibi uygundur.
3. Derece tam kat cildin yandığı durumlardır. Ölü derinin uzaklaştırılması sonrası uzun dönem pansuman takibi yapılır. Pansuman takibi süresi yanık derecesine ve iyileşme durumuna göre değişir. İyileşme sırasında oluşabilecek kasıntı ve çekilmeleri önlemek için atelleme yapılır. Cilt altı dokuların uygun duruma gelmesinden sonra başka yerden alınan derilerin cilt kaybı olan yerlere aktarılması ameliyat ile sağlanır. İyileşme sonrası gelişebilecek kasıntı ve çekilmeler için çeşitli cerrahi teknikler ile gevşetmeler yapılır. Uzun etrafının çevresel olarak yandığı durumlarda uzvu bir turnike gibi sıkı kasılma dokusu oluşabilir. Bu durumda kasılma dokusu çıkarılıp uzak doku nakilleri yapılabilir. (Şekil 2,3)

Genelde elde oluşan yanıkların tedavisi sorunludur. Yanık sonrası derinin iyileşmesindeki sorunlar nedeni ile elde oluşan kasılmaların tedavisinde uzun süreli sabır gerektiren bir tedavi süreci gerekir. Sorunların çözümlü için birden fazla operasyon gerekebilir. Aylar yıllar süren iyileşme sürecinde kasılmaların oluşmaması için atellemenin yanında fizyoterapininde yararı vardır.